

Cambres pròpies | Jenn Díaz | Actualitzat el 18/05/2017 a les 12:32

Una de nosaltres

Potser ella no era la mare ideal, però el seu fill tampoc era perfecte

Foto: Evan

Un dels llibres que em va canviar la vida -el primer va ser *Nubosidad variable*, perquè em va convertir en lectora- va ser *Maternidad y creación*, un recull de textos coordinats per Moyra Davey. El llibre està dividit en dues parts: a la primera hi trobem textos autobiogràfics, seleccions de diaris, memòries... en què la maternitat és imperfecta, dolorosa i aïllant, però no només. I a la segona hi trobem relats de ficció, en què la maternitat té un gran impacte en la vida de les dones, però gràcies a la inventiva de les seves autores.

Una de les històries que més em va quedar va ser la de Jane Lazarre. La maternitat havia anat desfent tota identitat d'una Jane Lazarre antiga, que ja gairebé no recordava: la Jane Lazarre individual, sense lligams. Vivia en una zona residencial amb una mena de jardí o pati comú, i allà hi sortien les mares amb els seus nens polits, macos, adormits o tranquils, i ella, absolutament desbordada per haver-se convertit de la nit al dia només en la mare de la seva criatura, se sentia una mala mare. El seu fill no menjava de tot, no dormia tota la nit, no s'estava tranquil... Potser ella no era la mare ideal, però el seu fill tampoc era perfecte, com ho semblaven els fills de la resta de mares. El relat de la seva història canvia quan, de cop, un dia s'adona que hi ha una mare que no és perfecta i no se n'amaga, com havia fet ella fins aleshores, i s'allibera. Jane Lazarre s'espanta el dia que detecta que no es pentina o no es vesteix conscientment, sinó que només busca la comoditat i la rapidesa. Però s'ha acabat: ara se n'ocuparà, de si mateixa, i es pentinarà i triarà amb cura la roba de l'endemà.

Comencen totes dues a reconèixer que estan cansades, que hi ha dies en què ho engegarien tot, moments en què es peneixen d'haver tingut criatures, reconeixen que voldrien dormir o tenir temps per a elles, i que esdevenir només *la mare de*, fins al punt de perdre el propi nom per a la resta de mares del recinte, les està trastocant. Aleshores decideixen formar una mena de club amb altres mares i allà diuen la veritat, són sinceres, res de mares ideals i fills perfectes. Al principi se senten cohibides, perquè sovint ens han fet entendre que afatar-nos d'alguna cosa -la feina, el marit, el fill- ens converteix immediatament en menyspreables. El grup les ajuda a empoderar-se, a alliberar-se, i trobar la manera de col·laborar entre elles per no perdre els papers. Em va impactar, sentia una mena d'enveja d'aquell grup, en què podien explicar els seus sentiments més incorrectes i no ser jutjades, perquè de seguida n'hi hauria una altra o bé donant-li la raó, o bé explicant-ne una de més grossa.

Doncs bé: he trobat la meva tribu. Des de fa algunes setmanes soc d'un grup de dones que, d'una manera o d'una altra, formem part d'una família enllaçada: o bé com a mares divorciades que han tornat a fer família, o bé com a dones divorciades que ara viuen com a mares monoparentals o bé, com és el meu cas, com a dones casades amb homes que ja tenien fills d'un matrimoni anterior. En aquesta nova situació, ens ha tocat de fer el paper d'adult, el que vol dir que haurem d'estar per sobre de moltes coses i que quan hi hagi un conflicte haurem de ser responsables i generoses. No sempre s'aconsegueix. Ser una peça adulta dins d'una família enllaçada voldrà dir, la majoria de vegades, que hauràs d'aparcar el teu instint i les teves necessitats. Els pares i les mares hauran viscut aquest trasbals abans que tu, però ho hauran fet paulatinament. Tu, de cop, t'hi veuràs abocada. No passa res i sí, ho has triat. Però de cop tu no ets només la dona del teu company, sinó que seràs la mamu (<http://www.catorze.cat/noticia/6306/dia/comare>) d'uns nens. I el teu company, per molt que de vegades et costi situar-t'hi, no és només el teu company, és el pare d'aquells mateixos nens a qui aprendràs a cuidar i estimar sobre la marxa, sense manual d'instruccions, en baixada i sense frens.

Ahir, una de nosaltres va fer de Jane Lazarre. Va exposar un tema delicat, ple d'espines. Ens va preguntar com ens sentim quan els nens són amb la mare -o el pare, segons el cas- i ens queda el company lliure de la seva paternitat, si nosaltres, com ella, el volíem acaparar, si necessitàvem que ens fes de company en exclusiva. I vam anar sortint de mica en mica totes, una darrere l'altra, en fila, molt ordenadament. Sí, és clar. La primera etapa de l'enamorament l'hem passat en companyia i enyorem tenir una història comuna independent de la història que ell té amb els seus fills. ¿Per què no som capaces de reconèixer aquest detall? Perquè és infantil voler l'home per a nosaltres soles, sabent com sabem que no és només company nostre, és pare d'uns nens, i perquè la nostra peça fa la funció de l'adult, i per tant no ens podem permetre aquestes banalitats i aquests egoismes.

Però, com al club de Jane Lazarre, no ens vam aturar aquí. Un cop vam reconèixer que sí, que

quan els nens marxen sentim que és el nostre moment i que si no ens el donen, ens sentim infantilment però lícitament abandonades, vam començar a estirar del fil. Jo vaig reconèixer que no només em sento així quan la nena marxa, sinó que quan torna després d'uns dies amb la mare, em costa algunes hores tornar a agafar el rol de mamu, em sento a anys llum d'ella, del vincle que teníem només fa dos dies, quan vivia amb nosaltres. No em passa sempre i no sempre amb la mateixa intensitat, però sí, per què no, de vegades quan la veig sortir de l'escola ja em desanimo, sabent que ella marcarà els horaris, els temps, els sopars, les hores de plaer, les activitats, les hores de son o d'insomni. I de vegades no em ve de gust i m'enyoro del que no podrem tenir mai.

Moltes mares comencen a parlar-ne obertament: estan esgotades, volen temps per a elles, necessiten descansar, abaixar la guàrdia de tant en tant, no esdevenir mares en exclusiva. Nosaltres, les mamus o les mames separades, les que tenim custòdia compartida, podem aspirar a aquests parèntesis. Però ¿què passa quan tornen? ¿I què passa quan no hi són, de veritat aprofitem per ser nosaltres, o aprofitem per fer aquelles tasques menys divertides perquè així quan tornin els nens els hi podrem dedicar el temps en exclusiva? Els primers matrimonis també se'n ressenten de l'arribada d'una criatura, és clar, però com que el fill és dels dos, no recau la sospita sobre cap d'ells. Si seguim estirant del fil, arribem a les mamus que no tenien fills i ara viuen la seva primera maternitat envoltada de germans grans que no sortien als seus plans, els plans que tenien abans de conèixer els seus homes, als quals havien imaginat sense fills. Quan marxen els nens poden tenir aquella intimitat dels tres, viure la primera maternitat amb calma, amb els horaris del nadó, amb la intensitat i la delicadesa que el moment requereix. Però quan tornen, a l'hora que podrien descansar una mica aprofitant la becaina del fillet, no ho fan, perquè han de preparar entrepans i anar a recollir els fills afins a l'escola.

Tots aquests sentiments els vivim sense qüestionar-los i, quan ho fem, no podem evitar el sentiment de culpa. De vegades, quan reclames l'atenció de l'home, pots arribar a sentir que són gelos, o que potser encara no has acceptat que no és només company sinó pare. Les mares divorciades ho reconeixien: si el papu les reclamava quan els seus fills no hi eren, semblava una demostració de no haver entès que eren mares també. La majoria de nosaltres ens ho hem plantejat: ¿estem competint amb els fills, volem la mateixa exclusivitat que ells tenen quan hi són, som prou adultes quan ens sentim abandonades? Potser sí ho hem viscut totes, però fins ara no ho havíem compartit. Els grups de dones cansades i fartes era exclusiu de les mares més valentes. El nostre paper, com que a més d'un paper adult és un paper absolutament secundari, encara no havia trobat el seu equivalent. Però ara ja hi soc, en un grup com el de Jane Lazarre. Un grup de dones imperfectes i humanes, que la maternitat, el sentiment maternal, de cuidadores, els ha arribat gairebé alhora que l'amor.